

Ekosofias Nyhetsbrev

APRIL 2015 - TJUGOTREDJE ÅRGÅNGEN

NYTT VÄRMEREKORD PÅ JORDEN I MARS

Två dystra värmerekord slogs på jorden i mars i år. Det var den varmaste marsmånad som noterats sedan mätningarna startade 1880. Samtidigt konstateras att första kvartalet i år var det varmaste som uppmätts. Mätningarna från den amerikanska vädertjänsten NOAA visar att i princip hela jorden, med undantag av östra Nordamerika, delar av Nordatlanten och norra Stilla havet, samt delar av Antarktis, var varmare än normalt under mars 2015.

Mars var mycket varm i både Australien och Nya Zeeland, och i västra Kanada och USA slogs en rad temperaturrekord. NOAA lyfter också fram att Sverige och Finland har haft en mildare vinter än normalt. Som en följd av de höga temperaturerna var snötäckets betydligt mindre än normalt över norra halvklotet. Mest oroväckande är kanske att havsisen i Arktis tagit ytterligare stryk. I mars noterades ett nytt bottenrekord.
Svenska Dagbladet

ÖKANDE UTSLÄPP FRÅN SVENSK KONSUMTION HAMNAR I ANDRA LÄNDER

Svenskarna flyger allt mer utomlands och har fördubblat sin konsumtion av importerad mat. Totalt sett minskar utsläppen från svensk konsumtion i Sverige, men ökar kraftigt i andra länder, visar statistik från Naturvårdsverket. Ökande utsläpp från svensk konsumtion hamnar i andra länder.

- Den del av utsläppen från svensk konsumtion som sker i andra länder, har ökat med 50 procent de senaste tjugo åren. De tydligaste trenderna är en kraftig ökning av utsläpp från konsumtion av mat och internationella transporter, säger Oskar Larsson, chef för enheten luft och klimat på Naturvårdsverket.

- Den långsiktiga trenden för utsläppen är tydligt ökande, och även om siffrorna det senaste året går ner är det ännu för tidigt att säga om det handlar om ett trendbrott, säger Oskar Larsson.

Den statistik som Naturvårdsverket nu presenterar gäller fram till 2012. Statistiken släpar efter två år på grund av att det baseras på statistik från nationalräkenskaperna, vilka publiceras efter 23 månader.

Statistiken inkluderar alla utsläpp som orsakas av den inhemska konsumtionen, oavsett var i världen utsläppen sker. De utsläpp som orsakas av den produktion som går till export inkluderas inte. De utsläpp som orsakas av den produktion som vi importerar ingår.

RIKSREVISIONEN SÅGAR VATTENFALLS HÅLLBARHETSARBETE

I en ny rapport sågar Riksrevisionen Vattenfalls hållbarhetsarbete vid fotknölar. Rapporten hamnade i ledningens knä lagom till årsstämman den 27 april. Enligt Riksrevisionen når Vattenfall inte upp till de miljörelaterade hållbarhetsmål och utsläppsmål som bolaget har utlovat. Vad gäller uppdraget att bli det ledande bolaget i omställningen till förnybart skriver Riksrevisionen att Vattenfall inte har någon tydlig målbild samt att planeringen och finansieringen inte räcker till.

”Vattenfall är i dag ett av bolagen med störst koldioxidutsläpp i Europa. I stället för utsläppsminskande åtgärder är huvudstrategin att sälja bolagets tyska kolkraftverk, vilket inte bidrar till att uppnå EU:s klimat- och energimål.”, skriver Riksrevisionen i en kommentar.

Riksrevisionen kritiserar också regeringen för att inte vara tillräckligt proaktiv i sin styrning.

VATTENFALL VILL STÄNGA TVÅ REAKTORER INOM 3-5 ÅR

Vattenfall planerar att stänga kärnreaktorerna Ringhals 1 och 2 redan 2018–2020, inte 2025 som tidigare. Orsaken till den tidigare stängningen är att elpriserna faller och produktionskostnaderna ökar. Men eftersom Sverige har ett stort elöverskott kan vi klara en stängning av reaktorerna.

– Tyvärr ser vi hur marknadsförutsättningarna med låga elpriser består under kommande år. Samtidigt ser vi att produktionskostnaderna ökar, skriver Torbjörn Wahlborg, chef för affärsområdet Business Area Generation, i ett pressmeddelande.

Energiminister Ibrahim Baylan menar att på kort sikt påverkas inte Sverige av att Vattenfall stänger reaktorer men att politikerna redan nu måste börja fundera på framtiden.

– ”Vi måste lägga undan gamla käpphastar”, sade han på en presskonferens.

Vattenfalls beslut att stänga två kärnkraftsreaktorer tidigare än planerat innebär ingen omedelbar kris för

elförsörjningen i Sverige.

– Vi har stora överskott i det svenska och nordiska elsystemet. Förra året hade vi ett överskott på 16 TWh, säger Ibrahim Baylan.

KLIMATKAMPANJ DRAR REGERING INFÖR DOMSTOL

En kampanj i Nederländerna försöker ställa sin regering inför rätta för att den misslyckas med att skydda sina invånare från klimatförändringar, rapporterar BBC och the Guardian. Syftet med kampanjen är att få regeringen att snabbare minska klimatutsläppen. Enligt medierna är det första gången som invånare försöker hålla en regering ansvarig för passivitet i klimatfrågan. Invånarna, totalt deltar 900 personer i kampanjen, försöker driva rättsprocessen som en fråga om mänskliga rättigheter.

Målet är enligt kampanjdeltagarna, som leds av Urgenda Foundation, att regeringen ska bli dömd att reducera sina koldioxidutsläpp med 25 till 40 procent utifrån 1990 års nivåer till år 2020.

”Den första publika utfrågningen kommer att ske i domstolen i Haag i det första fallet i världen som använder lagar om mänskliga rättigheter för att hålla en regering ansvarig för att misslyckas med att reducera koldioxidutsläpp fort nog”, skriver the Guardian.

PATAGONIA INVESTERAR I UTVECKLING AV HÅLLBARA KEMIKALIER

Det amerikanska klädföretaget Patagonia investerar drygt en miljon dollar i Beyond Surface Technologies, ett biokemiföretag som utvecklar kemikalier ur naturliga råvaror för behandling av kläder.

Patagonia motiverar investeringen med att de behöver nya giftfria kemikalier för att använda i högpresterande material, som vattentäta byxor och vindtåliga jackor.

Patagonias vd Rose Marcario säger att företagets investering i Beyond Surface Technologies potentiellt kan hjälpa industrin "komma till nästa nivå av kemikaliesäkerhet utan att kompromissa med prestanda."

Environmental Leader

HÅR ÄR STYRMEDLEN SOM LEDER MOT HÅLLBAR KONSUMTION

Naturvårdsverket har på uppdrag av regeringen låtit utvärdera 32 stycken styrmedel som syftar till en mer hållbar privatkonsumtion. Slutsatserna presenterades i underlagsrapporten "Styrmedel för hållbar konsumtion". Bland de styrmedel som bedöms som effektiva finns den koldioxidifferentierade fordonsskatten, miljöbilspremien och trängselskatterna i Göteborg och Stockholm. Studien ingår i Naturvårdsverkets arbete med att följa upp miljömålen i årets fördjupade utvärdering som ska presenteras i september.

JAPANS FÖRSTA KÄRNKRAFTSLÖSA ÅR SEDAN 1966

Budgetåret 2014 blev det första på nära 50 år som japansk kärnkraft inte levererade någon el. Uppgiften kommer från the Federation of Electric Power Companies of Japan som rapporterar att när budgetåret 2014 för Japans tio dominerande energiproducenter slutade i mars hade totalt 894 TWh producerats, men inte en enda av dessa kom från kärnkraft.

Av de 48 kommersiella kärnreaktorer som finns i landet, exklusive de sex i kärnkraftverket Fukushima Daiichi, hade ingen fått starttillstånd under det gångna budgetåret.

Det är första gången sedan kommersiell kärnkraft togs i bruk i landet 1966 som ingen kärnkraftel producerades under ett helt år. Alla reaktorer har varit avstängda sedan september 2013, skriver nyhetstjänsten Mainichi.

Ny Teknik

VINDKRAFT SVERIGES TREDJE STÖRSTA KRAFTSLAG

Den svenska vindkraften byggs ut snabbt, och vindkraft är nu landets tredje största kraftslag. Vindkraftens produktion uppgick till 13,0 TWh de senaste tolv månaderna. Det visar preliminär statistik från branschorganisationen Svensk vindenergi. Därmed gick vindkraften om kraftslaget värmekraften, där kol, gas, biobränsle och olja ingår. Vårt största kraftslag är vattenkraften som ger 62,1 TWh, med kärnkraften på 59,3 TWh hack i häl.

De senaste fem åren har den svenska vindkraften mer än fyrfaldigat sin årsproduktion, och det finns en stor potential att växa ännu mer, enligt Svensk vindenergi.

- Vindkraften får en allt viktigare roll för svensk energiförsörjning. Sverige har utmärkta förutsättningar att bli en europeisk nyckelaktör inom förnybar energi, säger vd Charlotte Unger i ett uttalande.

När den Europeiska vindkraftsorganisationen EWEA:s i februari presenterade sin årliga lista över utbyggnaden inom EU så hamnade Sverige på tredje plats.

Endast Tyskland och Storbritannien byggde ut mer år 2014.

Den svenska vindkraften byggdes ut med 1,05 nya GW under året, och den totala installerade vindeffekten var vid årsskiftet 5,4 GW. Därmed gick Sverige om vindkraftslandet Danmark även räknat i total installerad kapacitet. Den danska vindkraften uppgick till 4,8 GW.

Ny Teknik

SVERIGE FÖRDUBBLAR SOLCELLSKAPACITET

Solceller fortsätter att öka i Sverige, visar statistik som Energimyndigheten nyligen presenterat. Under 2014 installerade vi 36,2 MW, vilket är nästan dubbelt så mycket som 2013. Då tillkom soleanläggningar på 19,1 MW.

”Många vill investera i solceller för miljöns skull, andra för ekonomin och känslan av självförsörjning”, skriver Energimyndigheten i en kommentar till statistiken.

FLERA NYA REKORD FÖR DE LADDBARA FORDONEN

Mars blev en månad med många rekord för de laddbara fordonen. Ökningen för månaden landade på 699 fordon, vilket är den högsta ökningen någonsin under en månad.

Den höga ökningen under mars beror till stor del på de rena elbilarna, där både etablerade och nya bilmodeller ökar mycket. Exempelvis har Nissan bedrivit en mycket framgångsrik kampanj med attraktiva leasingerbjudanden till privatpersoner och företag.

Trenden att laddhybriderna ökar mer än de rena elbilarna är också tillfälligt bruten, under mars ökade elbilarna med 420 st och laddhybriderna med 279 st.

WIEN FÅR VÄRLDENS FÖRSTA SKYSKRAPA I TRÄ

Utänför Wien startar snart bygget av världens första skyskrapa i trä. Trä är ett perfekt byggmaterial, menar österrikiska Kerblergruppen som ligger bakom projektet.

Det 84 meter höga trähuset, HoHo Wien, ska byggas i Seestadt Aspern, en ny stor stadsdel i utkanten av den österrikiska huvudstaden.

Österrike är precis som Sverige ett land med stora mängder närproducerade trävaror. Intresset är också stort för miljömässigt hållbar byggnadsteknik och stadsutveckling. Jämfört med att bygga i betong ska träkonstruktionen spara 2 800 ton koldioxid.

Skyskrapan beräknas kosta 66 miljoner euro och ska stå klar om två år med hotell, lägenheter och kontor i stadsdelen som ligger nära Donau i östra Wien.

Två tredjedelar av den 24 våningar höga konstruktionen blir träbaserad. Projektet blir även ett test av hur frågor kring brandsäkerhet kan lösas i stora träbyggnader.

Land Lantbruk

FLER FÖRETAG GÅR MOT INTEGRERAD REDOVISNING

Rapportperioden drar mot sitt slut. Lars-Olle Larsson är Sverigeambassadör för International Integrated Reporting Council, IIRC, och han konstaterar att många företag är på väg mot en integrerad redovisning.

– Företagen rör sig sakta men säkert mot integrerad redovisning, men som IIRC-ambassadör skulle jag förstås önska att det gick fortare. Allt fler företag stoppar in sina hållbarhetsredovisningar i den tryckta årsredovisningen. Nu börjar också fler företag att lägga hållbarhetsinformation i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen, säger Lars-Olle Larsson till Miljörapporten Direkt.

STORFÖRETAG PRESSAR REGERINGEN OM MILJÖSKATTER

Sverige har bland de lägsta miljöskatterna i EU, även efter den rödgröna regeringens budgetförslag. Nu går multinationella läskgiganten Coca-Cola och bensinjätten Statoil i bräschen för högre koldioxidskatt – med högre klimatmålsättningar än regeringen, skriver Svenska Dagbladet.

– Tiden har sprungit ikapp företagen, men snarast stått stilla inom politiken. Det är i dag ett stort glapp mellan vad forskningen säger behövs och vad politiken levererar, säger Nina Ekelund, programdirektör för Hagainitiativet där bland annat Coca-Cola, McDonald's och Statoil ingår.

INVESTERARE VILL SE ÖKAD TRANSPARENS OM FÖRETAGENS KLIMATARBETE

Ett antal tunga nordiska investerare uppmanar nu i ett gemensamt brev nordiska bolag att öka transparensen i klimatfrågan och rapportera sitt klimatarbete till CDP (f.d. Carbon Disclosure Project), en organisation som samlar miljödata på uppdrag av drygt 800 globala institutionella investerare. Brevet riktar sig till drygt 100 bolag som av någon anledning inte rapporterar klimatrelaterad information till CDP.

”Vi är beroende av tillförlitlig och jämförbar data från de företag som vi investerar i, för att kunna utvärdera och kvantifiera klimatpåverkan av våra investeringsportföljer”, skriver de nordiska investerarna i sitt brev.

– Initiativet till brevet kommer från Andra AP-fonden som försökt mäta sina fonders klimatpåverkan sedan 2012. Svenska investerare är bekymrade över att de inte har primärdata från företagen som de investerar i, säger Emma Henningsson, Nordenchef på CDP.

Bland investerarna som skrivit under brevet finns bland andra Första AP-fonden, Andra AP-fonden, Tredje AP-fonden, Fjärde AP-fonden, Sjunde AP-fonden, Nordea Asset Management, KPA Pension, SPP och Svenska Kyrkan.

INTRESSET FÖR MILJÖSMARTA PRODUKTER ÖKAR BLAND GÖTEBORGARNA

55 % av göteborgarna vill ha fler miljösmarta produkter i butiker. Dessutom lägger 52 % av dem mer pengar på denna typ av varor jämfört med förra året. Det visar en ny undersökning som Kvillbäcken-konsortiet tagit initiativ till.

I mars tog Kvillbäcken för femte året i rad initiativ till en undersökning med 600 göteborgare.

– Det finns idag en tydlig trend som visar att det är viktigt med närodlat och ekologiska produkter. Detta pekar på att hållbarhet är en viktig faktor för göteborgarna, vilket vi vill främja i Kvillbäcken. Det ställer inte bara krav på oss från byggherrar utan även på verksamheterna i området, säger Johan Ekman, pressansvarig för Kvillbäcken

AUSTRALISKA PROTESTER MOT FORSKNINGSTÖD TILL LOMBORG

Den kontroversielle forskaren Björn Lomborg orsakar protester i Australien sedan hans verksamhet etablerats i

landet och fått federal finansiering.

Det är University of Western Australia som med drygt 30 miljoner kronor i statligt stöd bjudit in Bjørn Lomborg, chef för Copenhagen Consensus Center, att leda en systerorganisation kallad Australia Consensus Center.

Bjørn Lomborg beskrivs ofta som klimatskeptiker, men har aldrig själv köpt den beskrivningen. Däremot har han hävdade att det är viktigare att anpassa sig till ett förändrat klimat och att bekämpa fattigdomen i världen, än att satsa stora resurser på att minska utsläppen av växthusgaser.

Studenter, lärare och tidigare studenter vid University of Western Australia går nu ut i medier och kräver att universitetets ledning ska avvisa de federala pengarna och avveckla hela projektet.

Copenhagen Consensus Center finansierades tidigare av den danska staten. Men när Danmark för tre år sedan fick en S-ledd regeringen försvann det stödet. Med det ifrågasatta Australiska projektet får Bjørn Lomborg tillbaka en ekonomisk plattform som garanterar hans verksamhet. De tre senaste åren har verksamheten minskat och fått anpassa sig till bidrag från privata forskningsfonder i USA.

VOLVO FÄLLS FÖR MILJÖPÅSTÄENDE

I en annons för Volvo visas en bil som kör genom en grön skog. Ovanför bilen står det "Tänk lite mer på miljön. Köp ny bil i helgen". Nedanför bilen finns rubriken "Nu finns miljöklassade motorer till alla våra modeller".

Nämnden konstaterar att begreppet "miljöklassade motorer" saknar en etablerad definition men kan av en genomsnittskonsumant, särskilt i kombination med rubriken och bilden i annonsen, uppfattas som att annonsörens motorer, och i förlängningen annonsörens bilar, har betydande fördelar för miljön.

Nämnden finner att annonsören inte styrkt påståendet "Nu finns miljöklassade motorer till alla våra modeller" och det är inte heller tydligt och lätt att förstå på ett sätt som innebär att det kan ses som en kvalificering av bilden och rubriken "Tänk lite mer på miljön. Köp ny bil i helgen". Annonsen är därför vilseledande och ett vilseledande miljöpåstående och den strider därmed mot artiklarna 5 och E1 i Internationella Handelskammaren – ICC:s regler.

VATIKANEN VILL SE "MORALISKT UPPVAKNANDE"

Vatikanen vill se ett moraliskt uppvaknande i klimatfrågan. Det berättade kardinal Peter Turkson när Vatikanstaten bjöd in till toppmöte om klimatförändring och fattigdom. Peter Turkson, som är påven Franciskus utvalde talesperson kring freds- och rättvisefrågor, sa bland annat att en ökad användning av fossila bränslen skadar världen i en "nästan ofattbar omfattning" och att det behövs en "full konvertering" av hjärtan och sinnen för att bekämpa utvecklingen av den globala uppvärmningen. Det rapporterar The Guardian.

Uttalandet från Vatikanen antas vara ett utdrag av den omtalade skrivelse om vår planets miljötillstånd som påve Franciskus väntas släppa i juni.

I sitt uttalande utgick kardinal Peter Turkson bland annat från de planetära gränser som bland annat uppmärksammats av professor Johan Rockström.

"I vår hänsynslöshet korsar människan några av planetens mest grundläggande naturliga gränser. Själva tekniken som har gett oss en sådan belöning kan nu vändas emot oss och i stället ruinera oss", sa Peter Turkson i sitt uttalande.

Grundläggande miljöutbildning - den 4 juni 2015

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrapporter. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Om du uppskattar vårt Nyhetsbrev, dela det gärna på

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se

Ekosofia AB - Anders Carlssons gata 7, 417 55 Göteborg - Tel 031 - 708 45 50